

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح الحاق یک بند به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور»

مقدمه توجیهی

در مقدمه توجیهی طرح آمده است که «با توجه به اهمیت و لزوم تسریع در اتمام طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آبی و برق آبی به لحاظ تأمین آب مطمئن با توجه به خشکسالی‌های یک دهه اخیر و تأثیر آن بر تولید بخش کشاورزی و امنیت غذایی، کنترل سیلاب و سیل، تأمین برق و انرژی پاک استفاده بهینه از آب‌های مرزی و مشترک و تأمین حقابه‌های جمهوری اسلامی ایران الحاق این بند به ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور پیشنهاد شده است». با توجه به «تخصیص ۸۷ درصد اعتبار طی چهار سال اخیر که موجب تأخیر در اجرای پروژه‌ها گردیده است، پیشنهاد شده است» تا اعتبار سال ۱۳۸۹ طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل منابع آب و نیروگاه‌های برق آبی که در سال ۱۳۸۹ خاتمه می‌یابند و همچنین اعتبار مصوب کلیه طرح‌های برنامه توسعه منابع آب در حوزه‌های آبریز رودخانه‌های مرزی و مشترک صد درصد تخصیص یابد.

ارزیابی طرح

۱. در طرح پیشنهادی مشخص نیست که آیا کل طرح‌های فصل «آب» مد نظر است و یا طرح‌های «برنامه توسعه منابع آب در حوزه آبریزهای مشترک مرزی» نیز مد نظر است، بنابراین با توجه به این امر که فصل آب دارای ۶ برنامه است در طرح پیشنهادی فهرست طرح‌های فصل مذکور و یا برنامه خاص به صورت مشخص بیان شود تا بتوان اظهار نظر دقیق کرد.

۲. اگر تخصیص اعتبار به معنای افزایش اعتبار از محل کاهش تخصیص اعتبار سایر طرح‌ها و ردیف‌ها نباشد این امر به منزله برقراری نوعی اولویت‌بندی برای طرح‌های فصل یاد شده (با ملاحظه این امر که سال خاتمه آنها سال ۱۳۸۹ باشد) است و نیازی به کاهش اعتبار مصوب سایر طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل غیر از آب و یا تملک دارایی‌های مالی و متفرقه و حتی افزایش ۲ درصد اعتبار ماده (۱۰) قانون تنظیم نیست. لذا نیاز به مصوبه جدید نیز نخواهد بود.

۳. توجه به این نکته که طرح‌های مندرج در جدول ۲۰ قانون بودجه سال ۱۳۸۹ با عنوان «طرح‌های مطالعاتی و اجرایی آب و کشاورزی موضوع جزء «۵۰» ردیف ۵۵۰۰۰۰ جدول ۹» فاقد اطلاعات مشخصی از جمله میزان اعتبار و سال خاتمه هستند، بنابراین میزان بار مالی تخصیص اعتبار به خصوص برای طرح‌هایی با سال خاتمه ۱۳۸۹ مشخص نمی‌باشد. میزان اعتباری که برای ۶۳ طرح مندرج در این جدول در نظر گرفته شده است برابر با ۱۴۴۳ میلیارد ریال است.

۴. کل اعتبار فصل آب در قانون بودجه سال ۱۳۸۹ حدود ۳۶۷۱۶ میلیارد ریال است که حدود ۱۱/۵ درصد از کل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است که رقم نسبتاً بزرگی است و تخصیص صد درصد آن بدون تغییر اعتبارات سایر فصل‌ها به راحتی امکانپذیر خواهد بود.

۵. سهم اعتبارات ۲۷۲ طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل آب که در سال ۱۳۸۹ باید خاتمه پیدا کنند حدود ۶۰ درصد از کل اعتبارات طرح‌های این فصل است، بنابراین تخصیص صددرصدی اعتبارات طرح‌های با سال خاتمه ۱۳۸۹ تنها از طریق اعتبارات این فصل قابل جبران خواهد بود، لذا احتمال تغییر در اعتبارات سایر فصول وجود دارد.

۶. اگر تغییرات اعتبارات سایر فصول بیش از ۱۰ درصد باشد طبق جزء «ب» بند «۲»^۱ قانون بودجه سال ۱۳۸۹ نیاز به اصلاح یا متمم قانون بودجه خواهد بود.

۷. در ابلاغیه بودجه سال ۱۳۸۹ مقرر شده است که «تعدیل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از سرجمع اعتبارات به صورت یکسان کسر خواهد شد». بنابراین اعتبارات کلیه طرح‌ها به علاوه طرح‌های فصل آب با سال خاتمه ۱۳۸۹ نیز کسر شده است. در نتیجه اعتبار مورد نیاز بیشتری برای پوشش میزان اعتبار درخواستی دولت در لایحه مورد نیاز است. با توجه به این قید که کسر اعتبار طرح‌ها، سال خاتمه برخی از آنها را به سال‌های بعد از سال ۱۳۸۹ تغییر خواهد داد نیز ضروری است.

۸. طبق جزء «و»^۲ بند «۲» قانون بودجه مبنی بر تهیه موافقتنامه‌ها تا پایان اردیبهشت‌ماه ۱۳۸۹ و با توجه به گذشت حدود چهار ماه از سال مالی، کاهش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در قانون و تهیه موافقتنامه‌های جدید و افزایش اعتبار تعدادی از طرح‌های فصل آب به تبع طرح پیشنهادی، مفاد موافقتنامه‌ها را دچار تغییر خواهد کرد.

۹. تهیه تفریغ بودجه در صورت تصویب طرح به شکل فعلی به دلیل تغییر اعتبارات مصوب کلیه طرح‌ها توسط دیوان محاسبات کشور نامیسر خواهد بود. لذا مغایر اصل پنجاه و پنجم قانون اساسی است.

---

۱. بند «۲» جزء «ب» قانون بودجه سال ۱۳۸۹: اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هر فصل مندرج در پیوست ۱ این قانون حداکثر تا ده درصد (۱۰٪) از محل کاهش اعتبارات طرح‌های برنامه‌های همان فصل بنا به پیشنهاد و تأیید بالاترین مقام دستگاه یا دستگاه‌های اجرایی ذیربط و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، مشروط به آن کاهش یا افزایش اعتبارات کل هر برنامه از برنامه از ده درصد (۱۰٪) فراتر نرود. در قالب سقف اعتبار کل طرح قابل افزایش است و عوامل اجرایی طرح‌های مذکور با رعایت ماده (۲۲) قانون برنامه و بودجه مصوب سال ۱۳۵۱ انتخاب می‌شوند.

۲. جزء «و» بند «۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۹: کلیه دستگاه‌های اجرایی دارای ردیف موضوع این قانون موظفند حسب مورد حداکثر تا پایان اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۹ براساس اعتبار ابلاغی (اعم از هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی) متن پیشنهادی موافقتنامه مربوط را براساس این قانون و ضوابط اجرایی آن در چارچوب فرم‌ها، شرایط و دستورالعمل‌های ابلاغی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور ارائه نمایند. معاونت مذکور موظف است در صورت موافقت با متن پیشنهادی حداکثر ظرف پانزده روز نسبت به امضای موافقتنامه و ابلاغ آن اقدام نماید و در صورت عدم موافقت با متن پیشنهادی حداکثر ظرف پانزده روز متن مورد نظر خود را به دستگاه اجرایی اعلام کند. دستگاه اجرایی در صورت موافقت حداکثر ظرف ۱۵ روز مراتب را تأیید و مجدداً به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور تحویل می‌دهد. در غیر این صورت در پایان مهلت یاد شده معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور موافقتنامه مربوطه را رأساً ابلاغ و موافقتنامه ابلاغی لازم‌الاجراست. کلیه دارندگان ردیف در قانون بودجه کل کشور در حکم دستگاه اجرایی هستند.

۱۰. اعتبار موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و همچنین ۲ درصد اضافه شده در قانون بودجه^۱ سال ۱۳۸۹ صرفاً برای پیشگیری و مقابله با حوادث غیرمترقبه و خشکسالی بوده است و استفاده از آن برای طرح‌های مذکور پیشنهاد نمی‌شود.

پیشنهاد

۱. اگر قرار است این طرح منجر به جابجایی اعتبارات فصول و برنامه در حدود مجوز جابجایی جزء «ب» بند «۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ نشود، نیازی به مصوبه قانونی نیست و اگر فراتر از آن باشد اصلاح و متمم قانون بودجه سال ۱۳۸۹ خواهد بود که در قالب «طرح» به شکل فعلی قابل طرح نیست.
۲. در صورت ضرورت این موضوع با توجه به تعدیل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از سرجمع اعتبارات به صورت یکسان، طرح‌هایی که سال خاتمه آنها (در فصل آب) همچنان سال ۱۳۸۹ است باید توسط دولت مشخص شود. سپس در قالب لایحه‌ای اعتبارات جدید و نهایی این طرح‌ها می‌تواند به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

---

۱. بند «۹» جزء «ب» به دولت اجازه داده می‌شود به منظور پیشگیری، مقابله و جبران خسارات ناشی از حوادث غیرمترقبه و مدیریت خشکسالی، تنخواه‌گردان موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ را به سه درصد (۳٪) و اعتبارات موضوع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران را به دو درصد (۲٪) افزایش دهد.